

ВІДГУК
офіційного опонента,
на дисертаційну роботу Ткаліча Василя Васильовича
«Діагностика та лікування спонтанного пневмотораксу у жінок»:
поданої в разову спеціалізовану раду ДФ 26.613.046
Національного університету охорони здоров'я України
імені П.Л. Шупика
на здобуття наукового ступеня доктора філософії
в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина
(спеціалізація «Хірургія»)

1. Актуальність обраної теми дисертації

Спонтанний пневмоторакс у жінок зустрічається у 1,2-9,8 осіб жіночої статі на 1 000 000 населення. Розвиток науки сприяв зміні поглядів та конкретизацію проблем лікування спонтанного пневмотораксу в жінок. Класифікація спонтанного пневмотораксу у жінок має свої особливості, що обумовлено особливими видами спонтанного пневмотораксу в жінок і різними підходами до лікування.

Рентгенологічні методи діагностики, імуногістохімічні маркери резектованих частин легень та діафрагми у більшості випадків дають змогу встановити етіологічну причину спонтанного пневмотораксу у жінок.

Хірургічне лікування відіграє значиму роль у лікуванні спонтанного пневмотораксу в жінок. Розвиток ендоскопічних методик хірургічного лікування та застосування сучасних анестезіологічних підходів, створим умови для впровадження концепції ERAS в торакальну хірургію.

Дисертаційна робота Ткаліча В.В. присвячена актуальній проблемі невідкладної хірургії, а саме діагностиці та лікуванню спонтанного пневмотораксу у жінок, метою якої є покращення результатів діагностики та хірургічного лікування спонтанного пневмотораксу в жінок, шляхом впровадження концепції ERAS із застосуванням мініінвазивних хірургічних методик.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційна робота є фрагментом науково-дослідної роботи кафедри торакальної хірургії та пульмонології НУОЗ України імені П.Л. Шупика на тему: «Діагностика та лікування захворювань і травматичних ушкоджень органів грудної клітки з застосуванням новітніх технологій», державний реєстраційний номер 0118U003565, термін виконання 2018-2022 роки. Дисертант є співвиконавцем роботи.

3. Новизна дослідження та одержаних результатів.

На основі вивчення характеристик пацієток із спонтанним пневмотораксом, методів діагностики та хірургічного лікування, причин рецидивів без та з хірургічним лікуванням, було визначено актуальність проблеми і необхідність оптимізації методів діагностики та лікування.

Залучення фахівців суміжних спеціальностей у діагностично-лікувальний алгоритм дозволило створити мультимодальний підхід до проблеми спонтанного пневмотораксу у жінок.

Проведені дослідження дозволили розробити та впровадити мініінвазивних хірургічних втручань при збереженні самостійного дихання у жінок із спонтанним пневмотораксом.

4. Теоретичне значення результатів дослідження.

В дисертаційній роботі висвітлено сучасні погляди на концепцію ERAS, частоту рецидивів, можливі ускладнення при лікуванні спонтанного пневмотораксу у жінок.

5. Практичне значення результатів дослідження.

Практичне значення одержаних результатів полягає у зменшенні больових відчуттів, збільшенні задоволеності хірургічним лікуванням, скороченні термінів перебування в стаціонарі та початку ранньої медико-соціальної реабілітації жінок із спонтанним пневмотораксом шляхом впровадження в практику лікування концепції ERAS.

6. Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації.

Для вирішення поставленої мети та завдань дослідження автором були застосовані клінічні, інструментальні, лабораторні, рентгенологічні, статистичні методи дослідження. Матеріал дисертаційної роботи ґрунтується на даних 210 пацієнток із спонтанним пневмотораксом, які були проліковані в комунальному некомерційному підприємстві «Київська міська клінічна лікарня №17» м. Києва. Статистичний аналіз проведений на належному науковому рівні за допомогою стандартних програм статистичного аналізу. Результати дослідження мають високий рівень статистичної достовірності.

Висновки конкретні і повністю підтверджуються результатами дослідження.

7. Оцінка змісту, оформлення та обсягу дисертації, зауваження щодо оформлення.

Дисертаційна робота побудована за традиційною схемою та включає анотацію, вступ, огляд літератури, матеріали та методи дослідження, розділ власних досліджень, аналіз та узагальнення результатів дослідження, висновки, список літературних джерел, додатки.

Вступ включає декілька підрозділів, в яких автор аргументує актуальність обраної теми, чітко формулює мету та завдання, об'єкт, предмет та методи дослідження, описує наукову новизну та практичне значення роботи.

В розділі огляд літератури висвітлена проблема спонтанного пневмотораксу в жінок, розкрито дискусійні питання вибору тактики лікування при рідкісних формах спонтанного пневмотораксу в жінок. Описано сучасний підхід до лікування спонтанного пневмотораксу в жінок методикою НІВАТС, яка дозволяє уникнути негативних ефектів інтубації.

У розділі 2 описані матеріали та методи дослідження, методики хірургічних втручань. Надана детальна клінічна характеристика пацієнтів, що

брали участь у дослідженні. Детально описано хірургічні методики: бокова торакотомія та мініінвазивні хірургічні втручання (ВАТС та НІВАТС).

У **Розділі 3** порівняно результати лікування пацієнок із спонтанним пневмотораксом дренажуванням по Бюлау та хірургічними методиками. Хірургічні методики показали беззаперечну перевагу у зниженні частоти рецидиву з 66,4 до 7,5%. Хірургічні методики були порівняні між собою за больовим синдромом після хірургічного втручання, термінами перебування в стаціонарі, частотою рецидивів та якістю життя після хірургічного лікування.

У **Розділі 4** систематизовано отримані результати дисертаційної роботи та порівняно їх із світовими. Виявлено зниження частоти рецидивів спонтанного пневмотораксу у жінок при хірургічному лікуванні при усіх епізодах пневмотораксу. Імплементация концепції ERAS усуває непорозуміння між лікарями та забезпечує пацієнок кваліфікованою медичною допомогою, зменшує термін перебування в стаціонарі. Проведено порівняльний аналіз, сформульовано конкретизуючі висновки та практичні рекомендації.

Висновки, які наведені в дисертації, зроблені на основі фактичного матеріалу дисертації та статистичної достовірності отриманих результатів, повністю відображають зміст роботи, відповідають завданням дослідження та свідчать про досягнення поставленої мети. Публікації по матеріалах дисертації повністю відповідають вимогам МОН України.

У ході ознайомлення з дисертаційною роботою виникли запитання для дискусії: 1. Які компоненти концепції ERAS мають найбільший вплив на лікування? 2. Яка тактика ведення торакального дренажу у пацієнок в післяопераційному періоді при тривалому надходженні повітря?

8. Повнота викладу матеріалів дисертації в опублікованих працях.

За матеріалами дисертації опубліковано 5 наукових робіт. З них 4 – у наукових фахових виданнях України, одна публікація англійською мовою у

періодичному науковому виданні іншої держави, яке входить до Організації економічного співробітництва та розвитку та Європейського Союзу.

Матеріали та основні положення дослідження доповідались та обговорювались на науковому симпозиумі присвяченому 100-річчю з дня народження професора Авілової Ольги Матвіївни «Сучасні проблеми торакальної хірургії» (м. Київ, 4-5 жовтня, 2018р.), школі-семінарі з міжнародною участю «Мініінвазійні технології в сучасній хірургії» (сmt. Славське, 11-13 лютого 2021р.).

Зауваження до змісту та оформлення дисертаційної роботи

Суттєвих зауважень до змісту та оформлення дисертаційної роботи немає. Є деякі непринципові зауваження, зокрема поодинокі стилістичні помилки та повтори. Проте, ці зауваження ніяк не впливають на науково-практичне значення виконаної наукової роботи та не знецінюють отриманих результатів.

9. Особистий внесок здобувача в одержання наукових результатів, що виносяться на захист.

Ідея проведення дослідження, мета і завдання сформульовані дисертантом спільно з науковим керівником – д.мед.н., професором Гетьманом Вадимом Григоровичем. Автор самостійно провів аналіз наукової літератури, визначив методи дослідження.

Ткаліч В.В. особисто провів дослідження, збір та аналіз клінічного матеріалу, його обробку, формування досліджуваних груп. Всі клінічні спостереження та обстеження проведено протягом виконання дисертаційного дослідження самостійно з дотриманням протоколу комісії з питань біоетичної експертизи та етики, підписанням поінформованої згоди пацієнта, за дизайном, затвердженим комісією з питань біоетичної експертизи та етики.

Аналіз результатів дослідження, їх статистична обробка та узагальнення, оформлення дисертаційної роботи виконані автором самостійно.

В наукових роботах, опублікованих за темою дисертаційного дослідження в співавторстві, автору належить провідна роль, зокрема збір клінічного матеріалу, статистична обробка та аналіз отриманих результатів. Спільно з науковим керівником обговорені та узагальнені наукові положення дисертації, сформульовані висновки та практичні рекомендації.

10. Дані про відсутність текстових запозичень та порушень академічної доброчесності (академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації).

За результатами перевірки та аналізу матеріалів дисертації не було виявлено ознак академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації. При комп'ютерному тестуванні електронної форми дисертації здобувача наукового ступеню доктора філософії Ткаліча Василя Васильовича на тему: «Діагностика та лікування спонтанного пневмотораксу у жінок» та опублікованих робіт за допомогою програми «Anti Plagiarism» та системи «Strike Plagiarism» академічного плагіату не виявлено. Текст наданих матеріалів дисертації Ткаліча Василя Васильовича є оригінальним.

11. Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці.

Основні положення дисертації, розроблена методика діагностики та лікування спонтанного пневмотораксу у жінок впроваджені у практичну роботу комунального некомерційного підприємства «Київська міська клінічна лікарня №17», комунального некомерційного підприємства «Перинатальний центр м. Києва».

12. Відповідність дисертації спеціальності та профілю спецради.

Дисертація Ткаліча Василя Васильовича на тему «Діагностика та лікування спонтанного пневмотораксу у жінок» відповідає спеціальності 222

Медицина (спеціалізація «Хірургія»). Дисертаційна робота повністю відповідає профілю спеціалізованої вченої ради.

13. Відповідність роботи вимогам, які пред'являються до наукового ступеня доктора філософії.

Дисертаційна робота Ткаліча Василя Васильовича на тему «Діагностика та лікування спонтанного пневмотораксу у жінок», подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина, що присвячена актуальній проблемі сучасної хірургії, є закінченим науковим дослідженням, яке містить нові положення і науково обгрунтовані результати, що, в цілому, розв'язують важливе науково-практичне завдання – раціональна діагностика та хірургічне лікування спонтанного пневмотораксу у жінок.

Виходячи з актуальності, за об'ємом та рівнем досліджень, наукової новизни результатів, теоретичної та практичної цінності отриманих даних, об'єктивності та обгрунтованості висновків, беручи до уваги особистий внесок здобувача, дисертаційна робота Ткаліча Василя Васильовича на тему «Діагностика та лікування спонтанного пневмотораксу у жінок» повністю відповідає вимогам п.10 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (спеціалізація «Хірургія»), затвердженого постановою КМУ від 6 березня 2019 №167 та вимогам до оформлення дисертації, затверджених наказом МОН України від 12 січня 2017 №40, та її автор Ткаліч Василь Васильович заслуговує присвоєння наукового ступеню доктора філософії в галузі знань 22 Охорона здоров'я за спеціальністю 222 Медицина (спеціалізація «Хірургія»).

Офіційний опонент:

**Завідувач кафедри онкології
Національного медичного університету
імені О.О. Богомольця,
доктор медичних наук, доцент**

Р.І. Верещако